

MARJAN LOBODA

STE SINOVI IN HČERE JUNAKOV IN MUČENCEV

Govor 9. julija v Šentjoštu nad Horjulom ob blagoslovitvi dodatnih del pri spominski kapelici.

Na tem zgodovinskem kraju smo zbrani danes, da javno izkažemo čast ljudem, ki so se pred skoro 60 leti, v najtežjih trenutkih slovenske zgodovine odločili za krščansko, svobodno in demokratično Slovenijo. Zamolčani skozi pol stoletja, gledamo danes njihova imena vklesana v marmor v tem krasnem obeležju, ki ste ga s skupnimi močmi po zamisli prijatelja Toneta Oblaka in s sodelovanjem mojstrov kot Marka Jermana in številnih drugih, postavili njim v čast in Šentjoštu v ponos. Tri od njih, Stanka Kavčiča, Alfonza Malavašiča in Janeza Raztresena je slovenska Cerkev uvrstila v seznam slovenskih pričevalcev za vero in Kristusa in so bili pri letošnji spominski slovesnosti v Kočevskem Rogu javno predstavljani. Kakšno veličastno znamenje je Kristusova fronte, katero je škof vizionar Anton Bonaventura Jeglič napovedal malo pred začetkom druge svetovne vojne! Kako klavni, kako bedni, kako žalostni so ob tem dosežki one druge fronte, ki se je skozi 50 let šopirila v slovenskem prostoru! Za Kristusovo fronto: Svetli zglejdi krščanskega življenja in mučeništva! Za ono drugo, lažno, Osvobodilno fronto pa razvaline, zločini, grobovi!

Kot slovenski begunec iz daljne Argentine, imam čast govoriti na tej slovesnosti. Po svoji ženi, Mežnjijski Albinci, sem bil blizu šentjoški begunski skupnosti v Argentini in spremljal njihovo življenje, trpljenje in tudi smrt mnogih od njih. Rad bi povedal vam mladim, ki se morda le bežno spominjate dogodkov in ljudi iz tiste dobe, kako so ti ljudje vedno ljubili svojo slovensko domovino, ki je bila zanje utelešena v tem prelepem Šentjoštu. Zase sem prepričan, da je mnogo tako imenovanega argentinskega čudeža sad njihovega zgleđa življenja, dela in umiranja za Slovenijo. Mnogokrat sem stal ob mrtvaškem odru teh zgaranih očancev in mater, ki so do zadnjega diha sanjali o izgubljeni domovini. Na njihovih trudnih obrazih je premnoge gube vtisnila tudi silna bolečina zdomstva. Ko so se pričeli prvi obiski v domovino, je bila kaj pogosta prošnja: Prinesi mi prgišče prsti z domače njive! In najbolj ganljivo je bilo, ko smo stali ob plitvo skopanem grobu na

žalostnem argentinskem pokopališču, ko je pristopil sin ali hči in stresla med tisto mastno, črno argentinsko zemljo suho, rjavo slovensko prst. Kdor ni doživel teh pogrebov naših ljudi v tujini, ne bo nikoli doumel bolečine zdomstva. Lepo je to povedal naš begunski pesnik Mirko Kunčič, ki je umrl v Argentini, v svoji pesmi „Dedek se poslavlja“, ko pravi: „Tu, sredi pampe žalostne, naš dedek dotrpel je. Do zadnjega, do zadnjega, po domu hrepenel je.“ Saj ni mogoče, da bi vse bolečine domotožja, ločitve od svojih dragih, od svoje zemlje, bile brez blagodejnih učinkov, saj so jih ti dobri ljudje prenašali izredno junaško in jih zavestno darovali za rešitev njim tako drage Slovenije.

Dragi rojaki, zlasti mlajši rod, ki danes živite na tem čudovitem kraju: ne pozabite, da ste sinovi in hčere junakov in mučencev! Oni so bili pred 60 leti pred usodnimi odločitvami, ko so se odločili za svobodo in pravico, kar so mnogi potrdili z mučeniško smrtjo. Vi, dragi rojaki, ste danes pred nič manj pomembnimi odločitvami. Od vas zavisi, ali bo ta dežela še krščanska in slovenska. Tako kot vaši predniki se morate vi danes odločiti za življenje in zavreči kulturo smrti. Pred 60 leti se je ta pojavljala v nasilnih umorih, danes pa v preprečevanju in uničevanju še nerojenih otrok. Vi odločate, ali bodo v vaših družinah tekle življenja polne zibke ali bodo po stenah vaših lepih in udobnih domov visele blede sence smrti. Kaj nam bo lepa Slovenija, če v njej ne bo otroškega smeha in vriska? Geslo slovenske sinode „Izberi življenje!“ je v tem času pomembnejše kot karkoli drugega.

Pisatelj Rebula je zapisal, da nam ta naša država in bila ne podarjena, niti priborjena, ampak je bila izmoljena. Izmolila jo je predvsem mrtva vojska v breznihih Kočevskega Roga in drugod širom Slovenije. Tudi mi se danes spominjamo mnogih od njih. To je trden temelj, skala, na kateri naj stoji naša država! Nikdar ne pozabimo na to!

Pravijo, da je Slovenija majhna dežela, da nas je malo. Jaz pa bi rekel, da se Slovenija razteza čez ves svet. Slovenca srečaš v Rimu ali Berlinu, v Torontu ali New Yorku, v Rio de Janeiru ali v Buenos Airesu in še kje drugje. „Slovenija, ni ti meja!“ je zapel pesnik in naša izseljenska himna poje: „Kjer rod je tvoj, kjer sin je tvoj, tam si Slovenija!“ Od nas je odvisno, ali bomo znali to prelepo Slovenijo prav ceniti, jo narediti za prijazen in srečen dom vsem, ki so sinovi slovenske matere. Če bomo, tako vi v matični domovini pa rojaki v zamejstvu in izseljenci po vsem svetu, povezani med seboj v ljubezni do te skupne domovine, bomo postavili najlepši spomenik našim junakom in mučencem.

Vsako nedeljo molimo pri sv. maši apostolsko vero, kjer izpovedujemo, da verujemo v občestvo svetnikov. Večkrat pomislimo na to resnico in priporočajmo se našim bratom in sestram, ki se jih danes spominjamo, s prošnjo za stanovitnost v dobrem.

Daj Bog vsem rajnim večno slavo, nam pa moči in poguma za življenje po Njegovi postavi!

F.Markez

BO KOALICIJA RAZPADLA? Bajukova vlada bo padla?

ZDRUŽENA LISTA SLS+SKD VZTRAJA
PRI PROPORCIONALNEM SISTEMU

V prostorih poslanske skupine SLS+SKD je 24. julija potekal sestanek poslancev in nekaterih ministrov stranke o spremembi ustave, sestanka se je udeležil tudi predsednik vlade Andrej Bajuk, ki pa ga je zaradi drugih obveznosti predčasno zapustil. Sicer pa je v izjavi novinarjem med sejo poudaril, da še naprej vztraja pri že znanih stališčih, odločitev o tem, ali bo zaradi različnih stališč v stranki vezal zaupnico vladi na odločitev o spremembi 80. člena ustave, pa naj bi sprejel še isti dan. Zaradi različnih stališč poslanske skupine Bajuk ne name-rava izstopiti iz združene stranke in se vključiti v SDS. Premier pa ni izključil možnosti za ustanovitev lastne stranke.

Sestanka, na katerega je vse poslance, ki so podprli vlado, in ministre povabil premier Bajuk, so se 24. julija udeležili vsi poslanci SDS ter samostojna poslanka Polonca Dobrajc, pa tudi zunanji minister Lojze Peterle, sicer podpredsednik SLS+SKD. Kot je med čakanjem na poslance koalicijske partnerice poudaril predsednik SDS Janez Janša, v SLS+SKD očitno ni interesa, da bi se karkoli še pogovarjali.

Vrh obeh vladnih strank, SLS+SKD in SDS, ni dosegel dogovora glede volilne zakonodaje. SLS+SKD namreč še vedno vztraja in bo v državnem zboru podprla spremembo 80. člena ustave ter ni pripravljena podpisati zahteve za naknadni potrditveni referendum, je po sestanku poudaril predsednik stranke Franc Zagožen. Takšna odločitev SLS+SKD po prepričanju predsednika SDS Janeza Janše pomeni, da vztrajajo na razpadu koalicije. „astni predsednik SDS Jože Pučnik pa je izrazil razočaranje nad koalicijsko partnerico, v katero nima nobene zaupanja več, saj po njegovih besedah ni bila pripravljena popustiti niti za milimeter niti se pogovarjati o preložitvi odločitev.“

Stališča o podpori ustavni spremembi, s katero bi v temeljni akt države zapisali proporcionalni volilni sistem s štiriodstotnim volilnim pragom, SLS+SKD ni spreminila tudi po sestanku poslanske skupine in ministrov stranke, ki se ga je udeležil tudi

Nad. na 2. str.

PARLAMENT IMA BESEDO

25. julija se je pričel postopek v parlamentu. Pričetek seje smo lahko zabeležili pred zaključkom lista.

Predlog ustavnih sprememb, s katerimi bi DZ v ustavo zapisal sistem sorazmernega predstavništva s štiriodstotnim volilnim pragom, so v DZ po pričakovanjih podprli predstavniki poslanskih skupin vladne SLS+SKD ter opozicijskih LDS, ZLSD in DeSUS, še naprej pa sta jim ostro nasprotovala predstavnik Janševe SDS in Jelinčičeve SNS.

Stališče vlade do tega vprašanja je predstavil predsednik vlade Andrej Bajuk, ki je ponovno poudaril, da vlada s predlogom za zakonodajni referendum o volilnem sistemu predlaga kompromis, s katerim želi preprečiti vsakršni dvom o legalnosti in legitimnosti jesenskih volitev. DZ pa je pozval, naj odločitev o volilnem sistemu vendarle prepusti volivcem na referendumu. Predlog, o katerem bodo poslanci danes odločali, naj bi državni zbor odvezal spoštovanja odločbe ustavnega sodišča, vendar je taka rešitev možna zgolj s pravno-tehničnega vidika, vprašljiva pa je njena demokratičnost, je ocenil premier Bajuk. Državni zbor je zato pozval, naj volivcem dopusti možnost, da se sami odločijo o volilnem sistemu, ter naj v ustavo ne zapiše odločitve, ki ni bila prej preverjena na referendumu. Premier sicer ceni vse napore za rešitev

nezavidljivega pravnega položaja, ki je nastal potem, ko se je del državnega zbora odločil, da ne bo spoštoval odločbe ustavnega sodišča. To je, kot je dejal, presodilo, da je DZ zavezan referendumski odločitvi za dvokrožni večinski volilni sistem tako moralno in politično kot pravno. Da bi razrešili situacijo, ki vzbuja resne dvome v demokracijo in spoštovanje človekovih pravic, je vlada predlagala kompromis, s katerim je želela odstraniti vsako senco dvoma o legalnosti in legitimnosti letošnjih volitev. Ljudstvo bi tako imelo prvo in zadnjo besedo, „kot v demokraciji mora biti“.

Vodja Janševe poslanske skupine Janez Mežan je opomnil, da bo Slovenija edina država, ki bo z odločitvijo DZ izigrala odločitev ljudstva na referendumu. S takim početjem bodo poslanci, ki bodo podprli spremembo ustave, sprožili krizo demokracije. Vodja poslanske skupine SLS+SKD Franc Zagožen pa je dejal, da je po štirikratnem neuspelem poskusu DZ za uzakonitev dvokrožnega večinskega volilnega sistema postalo jasno, da ga ne bo mogoče sprejeti. Na voljo so bili tako: sprememba ustave, sprejetje odločbe ustavnega sodišča, zakonodajni referendum. Vendar je bila reakcija DZ na vladni predlog taka, da je bilo takoj jasno, da ne bo uspel. Tako ni preostalo drugega kot ustavna sprememba.

STRAN 3:

Domobranski proslavi

Aforizem, ki sploh ni aforizem, ampak le ena velika zaskrbljenost

Ko bereš vprašanja opozicijskih poslancev predsedniku vlade dr. Bajuku o politični opredelitvi njegovih staršev, o spominski proslavi v Rogu in o njegovem argentinskem državljanstvu, se ustrašiš:

„Če so poslanci res predstavniki ljudstva, kako daleč je še Slovenija od civilizirane in demokratične družbe, ko se mora poštenjak zagovarjati pred - po primitivizmu in zlonamernosti vprašanih sodeč - nepoštenjaki (včasih, seveda, ne sedaj, bi se reklo: pred barabami).“

F.Markez

FAZ O SPORU V KOALICIJI

Švicarski dnevnik Neue Zuercher Zeitung je 17. julija objavil članek o sporu v koaliciji Slovenija. Avtor članka je opisal razkol v slovenski vladi, ki je nastal zaradi reforme volilnega sistema. Slednja je ena od glavnih nalog, ki si jih je zadala nova vlada v kratkem obdobju od junija do jesenskih parlamentarnih volitev.

Avtor članka z naslovom Spor med slovenskimi koalicijskimi partnerji ocenjuje, da je nova slovenska vlada postavljena pred hudo preizkušnjo. Pojasnjuje, da si je prehodna vlada za eno prednostnih nalog zadala reformo volilnega sistema z uvedbo večinskega sistema. Za reformo se je zavzemala predvsem Socialdemokratska stranka (SDS), saj bi ji ta sistem na prihodnjih volitvah nudil večje možnosti za zmago proti liberalnim demokratom (LDS).

Avtor članka še pojasnjuje, da pa je prejšnji teden v državnem zboru prišlo do popolnoma nepričakovanega rezultata glasovanja, saj je načrt o uvedbi večinskega volilnega sistema spodletel, ker so poslanci nekdanje ljudske stranke (SLS) skupaj z opozicijo glasovali za spremembo usmerjalnih stališč za pripravo ustavnega zakona o spremembi 80. člena ustave, s katerim naj bi posegli v obstoječi proporcionalni volilni sistem še pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami. Pred odločitvijo se je vlada obrnila na Svet Evrope in ga prosila, naj ugotovi, ali je trenutni volilni sistem v Sloveniji sploh veljaven. Na referendumu z zelo nizko volilno udeležbo je večinski sistem namreč zmagal, rezultat referendumu pa je kasneje odobrilo še slovensko ustavno sodišče.

Vladi zdaj več strani očita, da je pred iskanjem mnenja pri Svetu Evrope pozabila na mnenje slovenskega ustavnega sodišča. Predsednik združene stranke, sestavljene iz ljudske stranke in krščanskih demokratov (SLS+SKD), Franc Zagožen je izrazil prepričanje, da bo spremenjen volilni sistem v trenutnih razmerah zelo ustrezen za Slovenijo, saj je ocenil, da je za uvedbo večinskega sistema že prepozno. Ogorčenim

pripadnikom SDS, ki so dogajanje v parlamentu označili za kršitev koalicijske pogodbe, je Zagožen ugovarjal, da sedanji vladni tabor ne razpolaga z dvotretjinsko večino, ki je nujna za uvedbo večinskega volilnega sistema. Vendar pa bi uporaba nespremenjenega veljavnega volilnega sistema pomenila, da bodo naslednje parlamentarne volitve morale potekati po pravilih, ki niso v skladu s sklepi ustavnega sodišča, ugotavlja avtor članka.

Frankfurter Allgemeine Zeitung 19. julija objavlja tudi krajši prispevek o najnovejšem dogajanju na slovenskem političnem prizorišču in uvodoma poudarja, da je slovenski premier Bajuk zavrnil oceno, da naj bi bila vlada, ki jo sestavljajo ministri SLS+SKD Slovenska ljudska stranka, SDS in nestrankski ministri, v krizi.

FAZ, ki se ob tem sklicuje na poročanje slovenske tiskovne agencije STA, dodaja, da je Bajuk na slovenski televiziji poudaril, da koalicijska vlada ni bila sestavljena samo zato, da bi spremenili volilni sistem. Bajuk je zanikal, da naj bi bila vlada zaradi različnih mnenj o spremembi volilnega sistema v krizi, piše FAZ.

Predsednik SDS, podpredsednik vlade in obrambni minister Janša, je zato predsedniku koalicijske stranke in vodji poslanske skupine Zagožnu očital, da je kršil koalicijsko pogodbo.

Za zasuk v vrstah SLS+SKD glede volilnega sistema ni nepomembno, da je 16 poslancev SDS, domnevno po navodilu Janše, glasovalo proti ponovni izvolitvi Ivana Bizjaka za varuha človekovih pravic, kar je predlagal predsednik države Milan Kučan. To pa naj bi imelo povezavo z „poravnavanjem neporavnanih računov“ med Janšo in Bizjakom. Gre za izpred šestih let še do danes ne čisto pojasnjen primer obveščevalne službe, v ozadju katerega sta si nasproti stala takratni in sedanji obrambni minister Janša in takratni notranji minister iz vrst SKD Bizjak in ki je oba takrat stal njuna položaja, končuje FAZ.

za levičarski predlog za spremembo 80. člena ustave, bo izničila sporazum o koaliciji Slovenija, ki ga je sprejel kongres stranke. SDS ne bi imela nič proti, če bi odločitev o tem sprejel organ združene stranke, ki je sporazum o koaliciji Slovenija potrdil, ne strinja pa se, da poslanska skupina sama izniči odločitev najvišjega organa stranke, ker je to skregano z demokracijo in statutom SLS+SKD, se je predsednik SDS Janez Janša odzval na današnje besede predsednika SLS+SKD Franca Zagožna.

Po njegovih besedah tudi ni res, da ni bilo nobene druge možnosti, kajti SLS je obrnila hrbet lastni vlade prej, preden je kompromisni predlog vlade - ki ga je podpisal Zagožen in bi omogočil, da bi volilci izbrali volilni sistem na referendumu - prišel na dnevni red državnega zbora. Na vprašanje, kaj to pomeni za vlado, je Janša odgovoril, da to ne bo več vlada koalicije Slovenija, temveč vlada Andreja Bajuka. SDS bo še naprej delovala v skladu z ustavo in zakonom ter pazila, da SLS ne bi več zlorabljala pozicije oblasti v korist lastnih interesov.

Nada Skuk in Benjamin Henigman, pred združitvijo poslanca bivših krščanskih demokratov, sta poudarila, da so poslanci združene stranke enotno podprli predlog za spremembo ustave. (Zanimivo bi bilo slišati komentar našega poslanca Schiffrerja!) Po Henigmanovih besedah tako enotne podpore kakršnekoli drugemu predlogu v poslanski skupini že dolgo ni bilo. Zagožna so podprli tudi potem, ko so dobili s strani vlade drugačno stališče. Kot je dejal, so ocenili, da je to najboljša pot za preseganje napovedujoče se ustavne krize.

Iz življenja v Argentini

Katica Cukjati

SAMA VPRAŠANJA IN NOBENEGA ODGOVORA

Živimo v Argentini, kjer židovska skupnost izpada po številu in vplivu, ki ga ima na celotno argentinsko družbo. Julija je bila šesta obletnica tragičnega dogodka, ko je močna bombna eksplozija porušila AMIO (to so kratice ustanove Asociación Mutual Israelita Argentina). Bilo je 86 mrtvih in veliko ranjenih. Med žrtvami niso bili samo Židje ampak tudi Argentinci, ki ne pripadajo judovski skupnosti.

Svoj čas so kriminalisti trdili, da se vsak zločin prej ali slej odkrije, seveda če se res naredi temeljita raziskava. Ali je sedaj preveč zločinov ali pa se ti ne raziskujejo, kot je treba. Dejstvo je, da so pri tem kriminalnem atentatu po šestih letih praktično na mrtvi točki. Sam sodnik Galeano, ki bo moral odločiti v tej zadevi, je priznal, da nima nobenega upanja, da bi se lahko približali resnici dogodka. Tisti, ki sedijo v zaporu, so le drugovrstni sodelavci, ki verjetno sploh niso vedeli, za kaj pravzaprav gre. Nihče ne more ugotoviti, do katere mere se ta atentat ne bo odkril zaradi površnosti pri raziskovanju, zaradi morebitnega prikrivanja argentinske policije in zaradi zakulisnih osebnih in mednarodnih interesov. Vprašanja se vrstijo. Zakaj je bila raziskava tako površna? Po kaj pravzaprav je prišla židovska raziskovalna komisija in kakšne dokaze je odnesla v Izrael? Ali so sodnik Galeano in njegovi sodelavci vodili raziskavo samostojno ali so sledili mnenju židovskih voditeljev v Argentini? Do katere mere so vplivali zunanji pritiski Izraela in Severne Amerike na sodnijsko raziskavo? Zakaj sodnija ni vztrajala pri zahtevi, da bi razne ustanove (na pr. argentinska žandarmerija in policija) in države kot Uruguay in Brazilija odgovorili na informacije, ki jih je sodišče zahtevalo? Koliko bomb je bilo postavljenih? Ali je res, da so eksplodirale bombe tudi v notranjosti te ustanove? Ali je v tej ustanovi v določenem prostoru bilo neko skladišče orožja?

Menemu se lahko marsikaj očita, toda nedvomno je bil učinkovit politik. Čeprav je bivši predsednik Argentine komentiral, kako se je v otroških letih igral z židovskimi otroki in koliko židovskih prijateljev ima, ni imel veliko interesa, da bi se odkrila resnica, katero verjetno sam ni poznal. Menem je potomec Sircev, v mladih letih je bil precej levičarsko usmerjen in je javna tajnost, da je deloma kril svojo volivno kampanjo z denarjem, ki je prihajal iz Orienta.

Ko nekdo prevzame predsedništvo države, podeduje vse prijetne in neprijetne zadeve. Kot lepo gesto se je predsednik De la Rúa z večino ministrov udeležil spomina ob šesti obletnici.

Po tolikih letih bo zelo težko spremeniti tok sodnijskega raziskovanja in sodnik Galeano se mora v bližnji bodočnosti odločiti o tej zadevi. Po drugi strani so med tistimi, ki zahtevajo pravico, različne struje. Veliko

Betnava vrnjena škofiji

Ministrstvo za kulturo je 19. julija izdalo odločbo o vrnitvi gradu Betnava mariborski škofiji.

Gre za delno odločbo, saj bodo pozneje reševali še vprašanje odškodnin iz naslova povečanja vrednosti nepremičnine. Škofija je s tem dobila lastninsko pravico na gradu Betnava in s tem v uporabo vzhodni in zahodni trakt, medtem ko severni trakt zaenkrat ostaja v posesti Tovarne pahištva Lipa iz Ajdovščine, ki ima tam prodajni salon, je poročal Radio Slovenija.

članov skupine Memoria activa je vključeni v skupine, ki demonstrirajo z levičarji za človekove pravice in za obsodbo vojaških voditeljev; skratka so zadevo skrajno spolitizirali.

In če vse to ne bi bilo dovolj, ima prav v teh časih Argentina veliko možnost, da razširi svoj trg na Vzhod, še prav posebno v Sirijo.

Koliko vprašanj in koliko različnih interesov. Resnica in pravica sta pa ostali na začetku poti, samo Bog ve kje..

ZAKRIVLJENO PALICO V ROKI, ZA TRAKOM PA ŠOPEK CVETLIC

Velikokrat si ob globalizaciji človek zaželi takšno bukolično stanje. Ob jubileju, ki ga predstavlja leto 2000, in na iniciativo papeža Janeza Pavla II, da naj bi po svetopisemski stari tradiciji odpustili dolgove, so se marsikatere organizacije odzvale tej zamisli. Kar se tiče odpustitev dolgov, je bila seveda svoj čas neka zadeva med privatniki. Sedaj je pa ta ideja zadobila mednarodno razsežnost. V teh okoliščinah pa zadeva ni več tako enostavna. Prvič, kdo je lastnik posojenega kapitala. Drugič, kdo vodi in odloča v svetovnih organizacijah kot je Mednarodna Banka, Mednarodni denarni fond itd. Seveda Argentina na noben način se ne more šteti med revne države na svetu. Če so argentinski voditelji vzeli posojilo za državo in je ta denar šel v privatne roke, to ni problem mednarodnih ustanov, ampak brezvestnih politikov.

Kljub temu je argentinska Cerkev, ki dobro pozna položaj argentinskega prebivalstva, kjer se iz dneva v dan revščina viša, poskušala na različne načine, da bi ta dolg znižala ali pa vsaj znižala obresti na dolg. Nekateri cerkveni predstavniki so mnenja, da je ta dolg praktično že plačan; drugi so mnenja, da je to zadevo treba resno preštudirati; tretji pa so sklicali predstavnike ustanove, ki združuje krščanske argentinske podjetnike, da bi se pogovorili o tej zadevi.

Zaključki tega srečanja so bili porazni. Dolg bo treba plačevati, kot vse kaže, v nedogled. Tisti podjetniki, ki so vzeli privatna posojila, jih bodo morali vrniti. Ti delajo na podlagi denarnih vlog srednjega sloja in njihov bankrot bi pomenil izgubo edinega denarja, ki ga imajo vlagatelji. Poleg tega, če pa se ne plačajo dolgovi, ne bo investicije tujih kapitalov, država ne bo zanesljiva, itd.

TISTI, KI VLADAJO, IMAJO TUDI VELIKE SKRBI.

Podatki argentinske uradne statistike povročajo glavobol sedanjim voditeljem Argentine. Najvažnejši problem je še vedno brezposelnost po celi državi. Tisti, ki živi iz dneva v dan, ne razume, da se ta problem ne reši v nekaj mesecih. Nesmiselno je nekomu, ki je lačen, govoriti o dejstvu, da je brezposelnost mednarodni problem. Po drugi strani pa je provinca Buenos Aires, ki skupaj z mestom Buenos Airesom dokončno odloča pri volitvah, kdo bo vodil državo, pod velikim vplivom peronistov - praktično trdnjava justicializma.

Za spremembo zakonov, ki bi verjetno dali vladi vsaj legalna sredstva za reaktivacijo, je bistvene važnosti vloga senatorjev v parlamentu. Kar se novih zakonov tiče, je zaenkrat tu največja ovira, in če na bodočih volitvah, ki bodo leta 2001 za mesta senatorjev in poslancev, zmagajo peronisti, bodo v senatu imeli dva predstavnika za vsako provinco, manjšina - Povezava pa enega. Če Povezava ne bo obvladala v senatu, praktično ne bo vladala. Argentinske prebivalce bo pa vladajoča Povezava prepričala samo v tem primeru, če se bo ekonomsko stanje zboljšalo in bo več delavskih mest.

Bo koalicija...

Nad. s 1. str.

premier Andrej Bajuk. Poslanci te stranke pa po Zagožnovih besedah tudi ne bodo podpisali zahteve za naknadni potrditveni referendum; SDS naj bi zanj že začela zbirati podpise.

RAZNE OBTOŽBE, OPRAVIČEVANJE, IZJAVE

Zagožen obžaluje Peterletovo napoved, da bo v primeru, če bi poslanci SLS+SKD podprli sprejetje ustavnega zakona, izstopil iz stranke, še posebej zato, ker je Peterle pred dobrim mesecem sam glasoval za ustavno spremembo.

Za skrajno pa je označil Janševo izjavo, da je SLS+SKD obrnila hrbet lastni vladi in da bi v vsaki normalni državi vlada zato padla. Janševo zaostrovanje politične situacije lahko kaže tudi na to, da sta razkol koalicije in vladna kriza v njegovem interesu, je dejal Zagožen in dodal, da si hoče Janša s takšnim ravnanjem stranko podrediti, vendar mu to ne bo uspelo, saj je poslanska skupina enotna. To niso produktivne poteze, je menil Zagožen.

Janševe očitke, da je Zagožnova stranka popolnoma neverodostojen partner, saj je svoje obljube že večkrat prelomila, med drugim tudi obljubo, da si bo prizadevala za uzakonitev dvokrožnega večinskega sistema, je Zagožen zavrnil, češ da je stranka storila vse za uzakonitev tega sistema.

Če bo SLS+SKD Slovenska ljudska stranka v državnem zboru dejansko glasovala

Slovenci v Argentini

NAŠ DOM SAN JUSTO

Domobranska proslava

V nedeljo, 24. junija smo v Našem Domu proslavili padle domobranci. Proslava se je začela z mašo, ki jo daroval v krajevni stolnici naš župnik Tone Bidovec za vse rajne Slovence. Pri maši je pel MPZ iz San Justa.

Sledil je poklon pred Balantičevim spomenikom ob navzočnosti bivših domobrancev. V njihovem imenu sta položila venec Janez Kožar in Ivan Stanič.

V dvorani Našega doma je Danica Malovrh izrekla dobrodošlico vsem navzočim in predstavila pozdrav predsednice Doma Mici Malavašič Casullo ter glavnega govornika Staneta Mustarja.

Govornik je nanizal lastne izkušnje kot preživeli vetrinjski domobranec in pokazal, kako so od vsega začetka partizani izvajali

Iga na Dolenjskem, kjer jih je doletela žalostna usoda: zapustiti so morali Slovenijo. Napotili so se v Ljubljano in dalje preko Ljubelja na Koroško. Most čez Dravo so imeli zaseden partizani in so si morali izsiliti prehod. Ob mostu se je kopicilo orožje, može pa so odpeljali v Vetrinjo žalostnega spomona. Ko so Angleži vzeli 50 vojakov za delo v svoj bataljon, je 20-letni domobranec dosegel rešitev. Za druge je bila smrt neizprosna. Vzela je življenje, odnesla sanje in zakopala upanje plemenitih slovenskih mož in fantov.

Dejstva so neovrgljiva. Po petinpetdesetih letih ne moremo spremeniti preteklosti, pač pa bo vedno na naši strani moč resnice, ki kliče po pričevanju.

In pričevanje se je sedaj pojavilo na odru v obliki proze in poezije. Nastopajoči drugega in tretjega rodu slovenskih beguncev so z vnetim srcem izoblikovali spominsko odrsko predstavo. Z izvirmimi teksti, ki jih je režiserka predstave Ivana Tekavec sam spisala, in z recitacijami sodobnih avtorjev iz Slovenije, zamejstva in sveta, je v Našem Domu pokazala iz druge perspektive, kaj se je zgodilo s slovenskimi domobranci.

Tekste sta povezovala Mešani pevski zbor San Justo ter Moški zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Mogočno in hkrati slovesno sceno je pripravil Tone Oblak. Luči in zvok, ki sta pripomogla k ustvaritvi enkratnega občutja, sta oblikovala Pavle Malovrh in inž. Janez Jereb ml.

Glavni elementi narave: zemlja, drevesa, voda in veter ter visoke človeške lastnosti: ljubezen in beseda, vsi pod vplivom časa, so postali neminljive priče naše zgodovine. Vsak je govoril človeku, mu opisoval doživetja tistih dni brez občutka maščevanja, in nam za zaključek odkril, da čeprav vse mine, bo prišel čas sodbe: „Temo in svetlobo, smrt in življenje, strah in pogum, rušenje in zidanje, zablode in iskanje, vojno in mir, laž in resnico, vse vzamem in delim: eno na levo, drugo na desno. Le eno ostane: resnica; ta je večna in nihče na tej minljivi zemlji je ne more pokopati, pokončati, iztrebiti.“

Tako zemlja, ki je požrla bolečine, pogreznila trupla in bila v grob spremenjena, danes razkriva resnico iz dna brezna. Na zemlji je izkoreninjeno drevo. Ob drevesih so ležali, pod drevesa so padali, na drevesa naslanjala izčrpana telesa. S krvjo zalite korenine so danes zrasle z upanjem na bodočnost. Veter raznaša besede, prinaša spomine, ima moč biti tu in tam. Zdaj veter ponavlja, kar je čul; „Slišal sem žebranje, slišal sem odpuščanje.“ Videl jih je, sedaj ponavlja njih besede. Dežju je ukazal, naj opere vse sledove. Naj jih voda umije in odnese, vendar kam? Krogotok vode prinaša nazaj, kar je pobrala iz zemlje, gor do

nebes nazaj človeku, in niti cinkarski bajer ne bo tega preprečil. Niti lažna beseda ne bo mogla preprečiti resnice. „Bojši je molk, ako ti duša nima nič dobrega narekovati.“ Velikodušni glasovi so govorili: „Odpuščamo ti...“ Ljubezljivo so spregovorili. Čeprav trpeče so obljeli grozno usodo. „Pobili so kosti in lobanje, ljubezni pa niso mogli. Nadaljuje se v naših

DOMOBRANSKA PROSLAVA V MENDOZI

Junjsko spominsko proslavo smo letos imeli na drugo nedeljo v mesecu juniju. Sv. maša se je darovala za vse žrtve vojne in revolucije. Za homilijo je župnik Horn prebral besedilo patra Cerarja o obljubah in zmotah marksizma. Po maši so domobranski veterani položili venec rož pred spomenik padlih žrtev. Goreča plamenica in zastava na pol droga sta nas spominjali na našo narodno tragedijo v zadnji svetovni vojni.

Inž. Jože Šmon nas je nato povabil v dvorano in uvedel spominski program s Hribovškovim verzom: „Nem strmim v prelom svetov.“ Za osvetlitev vojnih grozot je Tine Šmon recitiral Pomladno pesem 1944 omenjenega pesnika, v kateri zapiše kot v slutnji: Prišel bo dan, ko bo treba oditi. . .

Mešani pevski zbor pod vodstvom Roxane Muñoz je zelo občuteno zapel prelepo koroško Pojdem v Rute (solistka Marjana Žumer), kjer dekle žaluje za svojim dragim. V podobnem razpoloženju je fantovski oktet pod vodstvom Toneta Štirna podal venček treh narodnih: Nebo žari, Spomin in Zbogom. Fantovska prisotnost in njih gla-

sovi so še na poseben način spominjali na to, kako so domobranci radi peli.

Sledila je pesem Zorka Simčiča Vrnjeni v maju govori Bogu, ki jo je zelo lepo podal Nesti Bajda.

Spominski nagovor je imel prof. Vinko Rode. Orisal je strahote med- in povojnih let in pozval mladino k razumevanju naših stališč, saj se slonijo na neizpodbitnih dejstvih: Da je bil odpor proti boljševistični revoluciji samoobramba, silobran; Slovenec ni razdvojil okupator, ampak komunizem; tisti, ki so zakrivali slovenski holokavst, so se pred zgodovino neizbrisno umazali.

Za konec je oktet znova stopil na oder in povabil vse navzoče, da zapojemo domobransko koračnico Naj čuje nas presveti Bog.

Po zamisli arh. Božidarja Bajuka sta oder lepo okrasila Ani Grintal in Davorin Hirschegger; zvok je imel na skrbi Jože Štirn. Tako je bila proslava, ob prelomu tisočletja, dostojna oddolžitev našim borcem za svobodo.

Vir

MPZSJ ne samo poje... tudi „poročča“

Razveseljivo je letošnje delo Mešanega pevskega zbora San Justo. Pogosti nastopi nam to dokazujejo.

Tukaj samo nekaj kronologije:

19. februarja: poroka v župnijski cerkvi Santa Rosa de Lima v Tabladi

11. marca: poroka v cerkvi Marije Pomagaj v Don Bosco v Ramos Mejiji

25. marca: poroka v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

2. aprila: kosilo Zveze mater in žena iz San Justa ter ob obisku predstavnikov slovenskega parlamenta.

16. aprila: Cvetna nedelja: sv. maša in pasijon v sanhuški stolnici.

22. aprila: Velika sobota v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

23. aprila: Velika nedelja: sv. maša v sanhuški stolnici ter velikonočna akademija v Našem domu.

6. maja: dobrodelni koncert v župnijski cerkvi Nuestra Señora de Luján v San Justu: sakralne skladbe ter „Misa Criolla“.

27. maja: dobrodelni koncert pri žegnanju v župnijski cerkvi Santa Rita v San Justu.

4. junija: spominska proslava v Slovenski hiši: sv. maša.

11. junija: predstava: „Ciclo de conciertos corales Hurlingham 2000“.

17. junija: akademija ob 50. letnici mladinskih organizacij SDO - SFZ.

25. junija: spominska proslava v San Justu: sv. maša ter akademija v domu.

MPZSJ na koncertu v Adergasu 1. 1999

otrokih, kajti ker je resnica, tam ljubezen ne usahne.“

Ljubezen traja večno kot čas, v katerem zbledijo stoletja. Čas se spreminja, kot se spreminjajo človek in narava. Vse obsega čas, ker je večni.

S skupnim delom smo v sanhuški okolici propomogli k ohranjanju spomina, da bodo v nas živeli njih ideali kot temelji za ustvarjanje naše slovenske identitete.

V. T.

1. julija: poroka v župniji Nuestra Señora de Fatima — Isidro Casanova.

15. julija: poroka v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

V drugi polovici leta, poleg drugih nastopov, načrtujemo glasbeni večer v obliki „Mladina poje IV“, kjer se bodo lahko predstavile različne skupine, ki izhajajo iz zbora ali ne, ki so mladi ali ne, ki imajo veselje do petja in glasbe. Lepo število nastopajočih se je že prijavilo.

Obenem tudi sporočamo, da je elektronski naslov MPZSJ

coroesloveno@ciudad.com.ar

Foto: Marko Vombergar

razdiralno akcijo proti sloveskemu narodu. Zaradi njih delovanja so se v dobrerepoljski dolini združili vaški stražarji, ki so se septembra 1943 umaknili v Turjaški grad, ki je po hudih bojih in napadih z minometalci in topovi končno padel. Govornik se je spraševal, ali je bilo to posledica politične nestrpnosti ali naivnosti. Težko je povedati, kateri bi bil pravi izhod.

Po padcu gradu so preživeli (poveljniki so usmrtili) odpeljali v Kočevje. Stane Mustar in še trije vaški stražarji so izrabili priliko in pobegnili, ko so jih prvič peljali na polje kot delavce kopat krompir. Ko so se skrivali v gozdu, jim je brnenje letala prineslo luč upanja. Iz letala so padali letaki, na katerih so lahko brali: „V Ljubljani general Rupnik organizira slovensko domobranstvo“. Sredi novembra se je govornik pridružil domobrancem in po enomesečnih vajah so januarja 1944 ustanovili postojanko v Velikih Laščah. Četa je bila večkrat premeščena. Končno so prišli do

Bajuk na slovenski TV

Premier Andrej Bajuk je 17. julija za Televizijo Slovenija - v enem od prvih obširnih pogovorov za medije po imenovanju nove vlade - predstavil stališča do aktualnih političnih dogodkov.

V zvezi z zapletli glede aktualnega vprašanja volilne zakonodaje in vladne razglasitve sedanjega volilnega zakona za neveljavnega je predsednik vlade pojasnil, da je to problem, ki se vleče že več let, vendar pa je sam doslej vedno poudarjal, da v odnosu ustavno sodišče-državni zbor-predsednik republike vlada kot taka nima vloge. Ker pa se je iztekal čas za razrešitev tega problema in ker ni bilo neke jasne rešitve v zvezi z volilnim sistemom, je vlada predlagala svojo rešitev, po kateri naj bi ljudje sami na referendumu odločili, po katerem sistemu bodo volili: ali popravljenem proporcionalnem volilnem sistemu ali dvokrožnem večinskem sistemu. To se Bajuku zdi najboljši korak, ki je v duhu demokracije in spoštovanja celotnega ustavnega reda.

Na vprašanje, ali vlada zdaj, ko je državni zbor začel postopek za spremembo 80. člena ustave, s katerim naj bi posegel v obstoječi proporcionalni volilni sistem še pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami, še vedno vztraja pri svojem predlogu, je premier Bajuk dejal, da je že v petek v parlamentu izrazil svojo željo in upanje, da bi DZ obravnaval tudi predlog vlade, ki naj bi bil po njegovem dobra rešitev. Bajuk, kot je dejal, spoštuje odločitev parlamenta, vendar pa ima vlada še vedno pomisleke glede demokratičnosti te odločitve, ker ni jasno, ali obstaja kakšen podoben primer drugod v svetu oziroma če se je kdaj naknadno s spremembo ustave obšla odločitev, ki je bila sprejeta na legalno izvedenem referendumu.

Na vprašanje, zakaj se je vlada v tem primeru odločila za internacionalizacijo tega spora oziroma da pokliče kot arbitra t.i. beneško komisijo ter zakaj je obšla ustavno sodišče, čeprav so prav pomladne stranke vztrajale prav pri sklepih ustavnega sodišča, je premier Bajuk odgovoril, da slovensko ustavno sodišče ne daje mnenja, ampak odločbe, in o tem vprašanju je že odločilo. Omenjena komisija se ukvarja s takšnimi

vprašanji glede ustavnosti odločb, vendar pa njihovo mnenje ni zavezujoče. Odločiti se mora Slovenija sama, zato se je vlada zavzemala, naj to odločitev prevzamejo državljani, ne pa nek tujec. Po njegovem je zelo pomembno, da vsi skupaj razumemo, kako Evropa gleda na rešitev takšnega vprašanja. Na noben način vlada ali pa premier osebno ne predlaga, da bi neki tujec odločal o naših stvareh.

Premier Bajuk je še natančneje pojasnil, kako je potekalo sprejemanje omenjenih stališč, in poudaril, da je odločitev poslanske skupine za drugačno smer in drugačno rešitev prišla kasneje na podlagi ocene, da bi bil vladni predlog neizvedljiv v parlamentu, o katerem ta še ni formalno razpravljala. Pogledi za rešitev vprašanja zapletov z volilno zakonodajo so drugačni na vseh straneh, tudi znotraj stranke (SLS+SKD), katere podpredsednik je. Kot predsednik vlade pa je prisegel, da bo spoštoval ustavni red, zato je vlada tudi naredila vse, kar je v njeni moči, da bi se o tem vprašanju odločili državljani sami. Kljub vsemu pa si želi, da bi tudi predlog vlade prišel do formalne obravnave v DZ.

V zvezi z morebitnim razcepom v stranki oz. celo v koaliciji Slovenija, za katero je Janša dejal, da je ne bo več, če bo sprejet dosedanj volilni sistem, je Bajuk odgovoril, da koalicija Slovenija ni nastala samo zaradi rešitve enega problema, ki ga ima Slovenija; to je volilni zakon, ki naj bi bil v skladu z našim pravnim in ustavnim redom. To je le eden od problemov, je dejal Bajuk in dodal, da je programska sorodnost koalicijskih strank resnično velika. Volilni zakon je prva in edina razlika, ki pa vendarle ni odločilnega značaja za obstoj koalicije same.

Vprašanje sprave je, kot je dejal predsednik vlade, v Sloveniji še vedno odprto vprašanje, vendar meni, da je skrajni čas, da pridemo do nekega sporazuma, da nobenega Slovenca ne bomo sodili po tem, kako so se opredeljevali njihovi starši oziroma stari starši. Po njegovem je prvi korak izražanje spoštovanja do vseh pobitih in spoštovanja do dostojanstva vsakega človeka, zato se je sam tudi udeležil tako pravne slovesnosti v Kočevskem Rogu, zatem pa še izrekel svoje spoštovanje padlim na drugi strani. V zvezi

s prepevanjem pesmi v Kočevskem Rogu, ki naj bi bila domobraska himna, za kar so nekateri menili, da je to pomenilo legalizacijo kolaboracije s strani slovenske vlade, pa je Bajuk odgovoril, da je to domoljubna pesem, ki je ni nikdar poznal kot domobrasko himno. Sam spoštuje in bo vedno spoštoval vsakogar, ki se je očitno uprl fašizmu, nacizmu in tudi komunizmu. Sodobni svet in predvsem Evropa, ki je toliko pretrpela ravno od teh treh hudih bičev tega stoletja, se danes skuša vsega tega otresti in to moramo po premierovih besedah storiti tudi v naši državi. Otresti se moramo vsega hudega v naši preteklosti in okrepiti vse, kar je bilo dobrega ter in skupaj graditi bolj prijazno, demokratično in boljše Slovenijo za nas vse.

Glede napovedanih sprememb v medijih,

kjer je vlada predlagala ustanovitev sklada za pluralizacijo medijev, in če to pomeni, da mediji v Sloveniji niso nepristranski, je Bajuk odgovoril, da vlada želi, da bi medijski prostor služil bistvenemu cilju našega skupnega življenja - dvigu ravni političnega dialoga. To pa je mogoče le, če bodo državljani pravilno in dobro obveščeni o vsem, kar se dogaja, da ne bi bilo enoličnosti v presoji in informaciji sami. Tudi možnost za nov časopis je s skladom podana, vendar ga vlada ne bo delala. Vlada potrebuje kritično oko celotne civilne družbe, je še dejal Bajuk in dodal, da s tem ne napoveduje nove morebitne spremembe na uredniških mestih v vodilnih časopisih oz. na televiziji, saj se s tem ne ukvarja in upa, da se mu tudi ne bo treba.

Po STA

Bo Peterle izstopil iz SLS?

V zvezi z aktualnimi dogodki - podpora ustavnemu zakonu na matični parlamentarni komisiji in sporočilo predsednika SLS+SKD, da se njihovi poslanci ne bodo udeležili sestanka s premierom - je podpredsednik stranke SLS+SKD Slovenske ljudske stranke Lojze Peterle 21. julija za Radio Slovenija dejal, da če bo šlo tako naprej, SLS+SKD ne bo dolgo njegova stranka. Predpostavka združevanja SKD in SLS je bila spoštovanje ljudske volje, ustavnega reda in tudi večinskega sistema, čeprav sam zanj na referendumu ni glasoval.

Ker pa ga je večina ljudi izbrala, ga je dolžan spoštovati, ker spoštuje tudi ustavni red, je še dejal Peterle. Dodal je še, da te odločitve ni in je tudi ne bo spreminjal. Vlada je po njegovih besedah ravnala zelo pošteno.

S spremembo ustave se skuša preskočiti ljudsko voljo, kar je po Peterletovih besedah katastrofa po pravni, politični in po moralni plati, zato „v tem podjetju“ ne želi sodelovati, je dejal. Svojo odločitev o morebitnem izstopu iz stranke bo Peterle sprejel v torek, saj je do takrat še mogoče v parlamentu doseči sprejetje vladnega predloga o alternativnem referendumu.

Evropa se je sicer po njegovih besedah začela zanimati za dogajanje okrog volilnega

sistema; tako naj bi poslanec Evropskega parlamenta Michl Ebner, sopredsedujoči skupnemu odboru slovenskega in Evropskega parlamenta, s posebnim pismom zaprosil predsednika države, vlade, parlamenta in ustavnega sodišča za pojasnilo o dogodkih. Ob tem je spomnil, da je slovenska vlada za mnenje zaprosila tudi t. i. Beneško komisijo pri Svetu Evrope. „Tema začena zanimati Evropo in vprašanje se izostruje v smeri, ali se bo v Sloveniji res zgodilo, da referendumsko volja ljudi ne bo upoštevana v skladu z ustavnim redom,“ je menil minister, ki je sicer podpredsednik SLS+SKD, vendar v nasprotju s stranko zagovarja uveljavitev večinskega volilnega sistema in ne podpira predlaganih ustavnih sprememb z opredelitvijo proporcionalnega sistema v temeljnem aktu države.

Da bi Bajukova vlada padla, pa Peterle dvomi, tudi zaradi stališča predsednika združene stranke Franca Zagožna, da „je ustavni zakon parlamentarna zadeva, vse drugo pa naj gre normalno naprej“. Vprašanje pa je, kako se bo odločil predsednik vlade, glede na večkrat izraženo stališče, da ne želi nobene sence dvoma glede spoštovanja ustavnega reda in ljudske volje, je še dejal Peterle, ki meni, da „možnost, da obranimo ustavni red“, še obstaja.

SILVIN EILETZ

Zgodovine neke kolaboracije - boljševiki in Nemci: 1914-1918

Ruski obroček v sovražni verigi je bilo treba polagoma zrahljati in izločiti. Temu je bilo namenjeno „razdiralno delo“, ki so ga Nemci dali opravljati za fronto v Rusiji, predvsem pa podpiranje boljševikov. Ta velika nemška denarna nakazila so „boljševikom stalno pritekala po različnih kanalih in pod menjajočimi se etiketami“, in šele ta so jim omogočila, da so „izoblikovali Pravdo, svoj glavni organ, uganjali živahno agitacijo in razširili spočetka ozke temelje svoje stranke“, da so s propagando demoralizirali rusko armado v vojni z Nemčijo. Vodstvo nemškega Rajha je imelo tisti čas natančno premišljen načrt, da „ustvari v Rusiji kar se da velik kaos“.

O nemškem subvencioniranju piše zgodovinar Fischer: sloveče, veliko navajane cesarjeve milijone za Lenina je treba videti v pravih sorazmerjih. Vsega skupaj je Nemčija po obračunu z dne 10.1.1918 iz posebnih fondov za propagando in posebne naloge v ZDA, v Španiji, v Italiji, v Romuniji, Maroku, Perziji in Afganistanu do tedaj odobrila oz. izdala 382 milijonov mark. 40 milijonov mark za Rusijo je znašalo okoli 10% celotnega izdatka.

Malo preden je bil umorjen, je poslanik

Mirbach iz Moskve še enkrat zahteval okroglo vsoto 40 milijonov mark, ki so bile kot protiteza Antantnega denarja 11. junija 1918 tudi odobrene. Od teh 40 milijonov je bilo do konca vojne nakazanih in porabljenih samo še 6, kvečjemu 9 milijonov mark v 2 ali 3 mesečnih obrokih.

Kakor piše zgodovinar Baumgart, utegne biti za zgodovinsko znanost novo, da je Nemčija poleti 1918 z denarjem podpirala ne samo boljševiško vlado, temveč tudi boljševikom sovražne, posebno monarhistične organizacije. Višina za to porabljenih sredstev najbrž ni presegla vsote 10 milijonov mark. Med večjimi vsotami je časna sibirski vladar admiral Kolčak — s to je bilo nemško poslaništvo povezano čez Petrograd - dobila okoli 5 milijonov rubljev.

Potovanje Lenina in njegovih privrženec skozi sovražno Nemčijo kakor tudi nemško finančno podpiranje boljševikov pred Oktobrsko revolucijo in po njej sta zbudila sum, da je Lenin od Nemčije plačan agent, in kmalu nato je časna vlada v Rusiji boljševike dejansko obtožila, da so nemški agenti. Že s pomladjo 1917 se je zavezniška propaganda v Rusiji polastila tega gesla, posebno pa po oktobru leta

1918, ko je ameriška vlada dobila v roke zbirko dokumentov o tajni nemško-boljševiški zaroti, takozvane „Sissoon Papers“. Pogosto je bilo slišati dvome o pristnosti teh dokumentov, dokler se ni res izkazalo, da so ponaredbe.

Nemci niso imeli o boljševikih prav za prav niti pojma, niti se niso zanimali za njihovo ideologijo. Tako so boljševike popolnoma napačno ocenili, kajti le-ti niso bili „brezpogojni pacifisti“, kot so jih Nemci imenovali, a so bili „sijajni agitatorji“, kar bodo Nemci kmalu obžalujejo spoznali, ker bodo boljševiki agitirali tudi znotraj Nemčije.

Arhitekt Leninovega transporta, državni tajnik Kühlman, ne bo več dolgo euforičen: komaj pol leta pozneje se bo zgrozil nad „okuženjem“ boljševistične propagande v Nemčiji. In Churchill piše ironično, da so Nemci s transportom Lenina prinesli bacil kuge v Rusijo.

Po oktoberskem prevratu 1917, posebno še po Brest-Litovsku se je situacija boljševikov stalno slabšala. Poleti 1918 je visela njihova usoda samo na tenki niti: s severa, juga in vzhoda so bili obkroženi od belogardistov, pod vodstvom generalov Kornilova, Aleksejeva in Denikina, skupaj z donskimi kozaki, za katerimi so stale trupe Antante. Močne čehoslovaške trupe, disciplinirane in motivirane, kakšnih 35.000 mož, formirane iz vojnih ujetnikov in dezertarjev, so se bliskovito premikale čez Sibirijo do Vladivostoka in v nekaj tednih zasedle glavna

vozišča v Sibiriji in povsod boljševike takoj pregnale. Admiral Kolčak se je s svojo sibirsko vlado v Omsku proklamiral za regenta Rusije in Antanta ga je takoj priznala. Tudi cesarska Nemčija je navezala kontakte z njim. General Ludendorff je v svojem osvajalskem zanosu zasedel položaj Krim in okoliška ozemlja ter ogrožal Moskvo in Petrograd. Zdelo se je, da se bo boljševiška oblast sesula. Položaj boljševikov je bil videti brezizhoden.

Nepričakovano pa je za boljševiško oblast prišla rešitev in tokrat spet od Nemcev: ti niso več nameravali zasesti Petrograda in Moskve in so to s cesarskim odlokom sporočili boljševikom: 28. junij je zgodovinski dan, ko je nemški cesar Viljem II. rešil boljševiški režim pred smrtno obsodbo, ki bi jo bil lahko izrekel nad njim. Samo tako so mogli boljševiki Rdečo armado, ki so jo tedaj večidel sestavljali zanesljivi Letonci, brezskrbno umakniti iz evropske Rusije, se bojevati proti Češkoslovaški legiji do njenega razpada in hkrati preprečiti belogardistom napredovanje proti Moskvi. To je bil strateški prispevek vlade nemškega Rajha za utrditev boljševiškega gospodarstva.

Z mirovno pogodbo v Brest-Litovsku je nemški cesarski vladi uspelo realizirati svoj projekt „obrobni držav“, zasnovanega od kanclerja Berthmann-Holwega avgusta 1914 o revolucioniranju in dekompoziciji Rusije ter razdrobiti rusko državo.

Nadaljevanje prihodnjic

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

ELEKTRONSKI SLOVAR

Velikemu italijansko-slovenskemu slovarju avtorja Sergija Šlenca se je pridružila še elektronska različica, ki ima pred knjižno izdajo kar nekaj bistvenih prednosti. Omogoča namreč izjemno hiter dostop do iskanih gesel in podgesel - teh je okoli 70.000 - poleg tega pa omogoča tudi iskanje po celém tekstu, kar je npr. dragoceno pri iskanju po besednih zvezah. Založba DZS je sicer ta slovar v knjižni obliki izdala že leta 1997. (O kakem ponatisu slovensko-španskega slovarja pa ni ne duha ne sluha... — Op.ur.)

RECEPT NAJSTAREJŠE SLOVENKE

Najstarejša Slovenka, Emilija Kancut iz Solkana, je praznovala 107. rojstni dan. „Emilija s placa“, kot ji pravijo domačini, se je rodila leta 1893 v Hlevniku v Goriških Brdih. Vse do pozne starosti je trdo in veliko delala, kar omenja kot eno bistvenih sestavin recepta za dolgo življenje. Drugi pomembni dve sta „malo jesti in veliko tepen bit“. Ob visokem jubileju so ji na sedežu solkanske krajevne skupnosti pripravili krajšo slovesnost s kulturnim programom.

MARIHUANA NA OTOČCU

Policisti so na prireditvi Rock Otočec 2000, ki je v Prečni pri Novem mestu potekala od 7. do 9. julija, pri svojem delu naleteli na več kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil ter na več prekrškov posesti mamil. Na podlagi doslej zbranih podatkov so na pristojno tožilstvo podali 12 kazenskih ovadb zaradi omogočanja uživanja mamil, zaradi posesti mamil pa bodo sodniku za prekrške podali 47 predlogov. Mamilo je bila v večini primerov marihuana.

GOVORITE SLOVENSKO?

Na Odseku za inteligentne sisteme v Inštitutu Jožef Stefan (IJS) so razvili računski sistem GOVOREC za govorjenje slovenskih besedil, ki so ga na posebni prireditvi podarili vsem slabovidnim in slepim Slovincem v smislu uporabe znanstvenih dosežkov za bolj humano družbo. Ocenjena vrednost darila je okoli sto milijonov SIT. Namen te akcije je slepim in slabovidnim olajšati težave vsakodnevnega življenja.

KRAJŠA VOŽNJA V MARIBOR

Na železniški postaji v Mariboru so predstavniki italijanskega podjetja Fiat Ferroviaria izročili ključke prvega elektromotornega vlaka Inter City Slovenija vrste Pendolino. Vlak, ki lahko zaradi sodobne nagibne tehnike doseže hitrost do 200 kilometrov na uro, bo med Ljubljano in Mariborom začel voziti 24. septembra, ko začne

veljati zimski vožni red. Za to pot bo potreboval uro in 45 minut. Od 19. julija do sredine avgusta bodo strokovnjaki Slovenskih železnic in italijanskega proizvajalca opravljali preizkusne vožnje, ki so potrebne za pridobitev uporabnega dovoljenja, prav tako pa bodo nastavili nagibni sistem za vožnjo po slovenskih progah. Avgusta se bodo na Pendolinu usposabljali strojevodje in drugo osebje, septembra pa nameravajo Slovenske železnice organizirati brezplačne promocijske vožnje za zainteresirane potnike.

POKRITOST UVOZA

Slovenija je predvsem uvoznica agroživilskih proizvodov, pokritost uvoza z izvozom je približno 45-odstotna. Nizko stopnjo samooskrbe ima zlasti pri žitih, olju in prašičjem mesu. Nizka dodana vrednost zaposlenega - razen v proizvodnji kruha in pekovskih izdelkov - v nobeni skupini ne presega 50 odstotkov povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v EZ.

SOROS GRE

Po osmih letih delovanja v Sloveniji se je mednarodni finančnik George Soros odločil, da bo Zavod za odprto družbo - Slovenija, ki ga je ustanovil leta 1992, deloval le še do konca leta. Soros je že pred tremi leti najavil proces zmanjševanja sredstev, zato je zavod na to bil pripravljen. Do konca leta tako ne bo več objavljaj razpisov, izpolnil bo vse obveznosti do prejemnikov njihovih podpor, nekatere projekte bo prepustil partnerskim organizacijam in deloval na strateškem razvoju tistih programov, ki jih bodo prenesli na Mirovni inštitut iz Ljubljane in ki jih bo Soros podpiral vsaj še tri leta.

VENETI V RUSIJI

Društvo Dr. France Prešeren iz Moskve je julija letos izdalo znanstveno študijo avtorja P. A. Tulajeva z naslovom Veneti, predniki Slovanov. Študija je izšla v slovensčini in ruščini, povzpela pa se je na tretje mesto najbolj prodajanih knjig v Moskvi.

GRAJSKA TISKARNA NA BLEDU

Na Blejskem gradu so v obnovljenem stražnem stolpu odprli mojstrsko delavnico Grajska tiskarna pod imenom Manufaktura Mojster Janez. V počastitev pomembnih tiskarskih dogodkov so na Blejskem gradu posebej za letošnje obletnice - predvsem ob 450-letnici prve slovenske tiskane knjige - pripravili stalno razstavo oziroma delavnico Grajska tiskarna, s katero je v živo demonstrirana in za obiskovalce na zanimiv način prikazana zgodovina tiskarstva v svetu in doma.

PRIHOD NOVIH SLOVENCEV

V ponedeljek je prišlo v Buenos Aires spet več sto emigrantov. Med njimi je bilo tudi 7 Slovencev, to so lazaristi Janez Petek, Tone Zrnc, Franc Reberšak, ter Janez Jeretina ter brata Janez Grabnar in Ciril Petkovšek in bogoslovec Ciril Gosar. Petek je ostal v Capitalu na Cochabambi, Reberšak v cerkvi Medalla Milagrosa, Zrnc, Jeretina in Grabnar so odšli v Lujan, Petkovšek v Escobar in Gosar v bogoslovje v San Luis.

UPRIZORITEV KOMEDIJE „GLAVNI DOBITEK“

Preteklo nedeljo je igralska družina SIO uprizorila v cerkveni dvorani v Ciudadeli Lipahovo komedijo Glavni dobitke. Vedno zasedena dvorana izpričuje, da smatrajo Slovenci predstave te vrste za kulturne in družabne dogodke.

Režiser Špeh je pogodil izbiro igralcev, dal igri potreben tempo in se spretno izog

nil karikiranju. V tem so se držali na višini Kastrevc, Vovkova, Urh. Prijetno je prese-netila posebno ga. Vovkova, ki je prvič nastopila na odru. Upokojeni profesor (Jerbič), osrednja oseba veseloigre, je postal odlično figuro predvsem v tretjem dejanju. Profesorjeva žena se je v Blejčevi v pravem pomenu besede rodila, bančni ravnatelj (Fink) se tudi tokrat ni zatajil kot dober interpret. Ostali - Golmajer, Nika Adamič, Rada Adamič, Vombergarjeva in Mejač so zadovoljivo rešili svoje vloge.

Sceno je pripravil Petkovšek odlično, kot smo od njega vajeni.

JZ

SLOVENC, SLOVENKE!

V nedeljo, 30. julija 1950 gremo vsi k slovenski maši na Belgrano. Takoj po maši pa pojdemo v dvorano poleg cerkve in se udeležimo Sanmartinske proslave, ki jo prireja Društvo Slovencev!

Svobodna Slovenija, št. 30;
27. julija 1950

Slovenija moja dežela

Cinabarit in živo srebro v Idriji

Mineral cinabarit je živosrebrov sulfid (HgS) s 86,2 odstotka živega srebra. Najpogosteje nastopajo ploščasti kristali. Ime izvira iz Indije, kjer beseda „kinabaris“ pomeni rdeča smola. Cenili so ga že antični slikarji. Prepoznaven je po svetli do temnordeči „cinobrasti“ ali tudi „vermilion“ barvi, škrlatni barvi raze, veliki gostoti (8,0g/cm³) in popolni razkolnosti. Pogosto je prosojen, redko prozoren. Čisti kristali imajo diamanten do kovinski sijaj, drobnozrnati pa je moten ali temen, kadar vsebuje primesi gline ali organske snovi. Kristali cinabarita sodijo v najpomembnejšo dediščino nežive narave v Sloveniji. V mineraloških zbirkah po svetu so zelo cenjeni zaradi redkosti, žive barve in zanimivih kombinacij kristalnih ploskev. Redki presegajo velikost enega centimetra. Najpogosteje so veliki le nekaj milimetrov.

Živo srebro (Hg) je samorodna prvina. Ime hydrargyrum, ki v latinščini pomeni srebrenkasto tekočino, mu je dal Teophrast leta 315 pr.n. št. Med kovinami je posebej, saj je pri sobni temperaturi tekoče. Med minerale ga prištevamo, ko preide iz tekočega v trdno stanje s kristalizacijo v trigonalne romboedrične kristale pri temperaturi minus 39°C.

Prepoznavno je po srebrno belih kapljicah s kovinskim sijajem in veliko gostoto: 13,6 g/cm³. Živo srebro je redko, pogosto

ga najdemo skupaj s cinabaritom. Ker je hlapljivo in strupeno, ga v zbirkah hranimo v neprodušno zaprtih prozornih posodah.

Cinabarit in samorodno živo srebro sta edina vira živega srebra. Leto se uporablja za usmernike v elektroindustriji in industriji merilnih instrumentov, v industriji eksplozivov ter kot katalizator v kemijski industriji, pri pridobivanju srebra in zlata iz rud ter v amalgamih v zobozdravstvu (zali-vke). Zaradi spoznane škodljivosti se v farmaciji in proizvodnji pesticidov in herbicidov uporablja le še v zelo omejenem obsegu.

V količinah zanimivih za gospodarstvo nastopa cinabarit le redkokje. V idrijskem rudišču se s samorodnim živim srebrom pojavljata v kamninah karbonske, permske in spodnje ter srednjetransne starosti. Cinabarit je pogostejši v razpokanih triasnih apnencih in dolomiti.

Območje rudišča je dolgo okrog 1500 m in široko od 300 do 600 m. V globino sega do 450 m. Odprtih je bilo okrog 120 km rovov na petnajstih obzorjih. Najnižje je bilo okrog 30 m pod gladino morja.

Samorodno živo srebro so v Idriji naključno odkrili leta 1490. V petstoletni zgodovini izkoriščanja rudnika je bilo odkopanih 12,757 milijonov ton rude. Od tega je bilo

Nad. na 6. str.

Slovenija in šport

SLOVENSKI REKORD NA 200 M

Slovenska atletinja Brigita Langerholc je na državnem prvenstvu v Kranju dosegla nov državni rekord v teku na 400 m. S časom 52,59 je svoj lastni, teden dni star rekordni dosežek iz poljskega Bydgoszcza izboljšala za 27 stotink. - Gregor Cankar pa je v zadnji seriji skoka v daljavo s 7,74 dosegel rekord prenovljenega kranjskega stadiona, ki je prvič po osamosvojitvi gostil državno prvenstvo.

SLOVENSKI TENIS PO SVETU

Slovenski teniški igralki Tina Križan in Katarina Srebotnik sta v četrtfinalu ženskih dvojic turnirja WTA v italijanskem Palermu premagali ameriško-nemško dvojico Reeves/Schmidle s 6:2, 6:3, zatem pa morali v polfinalu priznati premoč domačinkama

Silvii Farini in Riti Grande (4:6, 2:6). - Slovenska teniška igralka Maja Matevžič je skupaj z Italijanko Mario Paolo Zavaglijevo zmagala v tekmovalju dvojic na challenger teniškem turnirju v Darmstadtu. Matevžičeva in Zavaglijeva sta v treh nizih s 7:6, 6:7 in 6:4 premagali Nemko Anno Barno in Ukrajinko Ano Zaporozhanovo.

VETERANI ZMAGUJEJO

Na veteranskem atletskem evropskem prvenstvu na Finskem je v kategoriji od 45 do 50 let Velenčanka Slavica Poznič po srebrni kolajni na 5.000 metrov osvojila še prvo mesto na 2.000 m z zaprekami in postavila nov veteranski evropski rekord, Celjan Peter Svet pa je v isti kategoriji na 3.000 m z zaprekami ravno tako osvojil zlato odličje.

Osebne novice

Krsti: V soboto, 15. julija je bil krščen v župniji Naše Lujanske Gospe **Marko Avguštin Praprotnik**, sin Rudija in Margarite Zuanetti. V soboto, 22. julija, je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj **Nikolaj Jakob Marolt**, sin Marka in Graciele Susane Antonelli; botra sta bila Pavel Marolt in Susana Nowicki; krstil je mons. Jože Škerbec. Isti dan je bila v cerkvi Marije Pomagaj krščena tudi **Alenka Štrficek**, hčerka dr. Borisa in Andrejke Vombergar; botra sta prof. Ivan Vombergar in Ingrid Štrficek; krstil je mons. Jože Škerbec.

Čestitamo!

Poroka: V soboto, 15. julija, sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj inž. **Janez Krajnik** in **Marjeta Štefe**; prič sta bili ženina sestra Marija Krajnik Štrubelj in

nevestin oče Jernej Štefe; poročil ju je ob somaševanju sanhuškega dušnega pastirja Tonija Bidovca ženinov stric Janez Petek CM.

Čestitamo!

Novi diplomanti: Na „Universidad Nacional de La Matanza“ je v sredo, 12. julija dokončal študij **Damjan Pavel Urbančič** ter postal „licenciado en administracion de empresas“. Na isti univerzi je 7. julija končal študije **Lojze Rován** in postal „contador publico“. Na državni univerzi v Buenos Airesu - UBA je dokončala študije **Marija Kristina Pugelj Golob** in postala advokatinja.

Vsem diplomantom želimo veliko sreče v življenju!

Smrt: Umrla je v Villa Ballester **Marija Mežnar**, roj. Rode (88).

Naj počiva v miru!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacija hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel. Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1° of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenija 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako nedeljo od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordoba).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

26. julija 2000

1 dolar	219,35 SIT tolarjev
1 marka	105,63 SIT tolarjev
100 lir	10,67 SIT tolarjev

„S slovensko krvjo po južnih tleh“

48. obletnica Hladnikovega doma Društvo Slovenska vas

6. avgusta 2000

9.00	sv. maša dviganje zastav
12.30	kosilo
16.00	kulturni program govornik arh. Jure Vombergar
18.00	prosta zabava Sodeluje orkester: Štirje fantje špilajo

MAJHNI ZNESKI — VELIK USPEH!

Neverjetno je kako se z modrim varčevanjem dosežejo lepi uspehi, vaš denar naj ne leži mrtev, dajte mu možnost, da zaživi. V Sogi smo vam vedno pripravljene najti solidno in varno naložbo.

Izberite modro svojo pot!

Glavna pisarna: Bm. Mitre 97, Ramos Mejía. Od ponedeljka do petka od 10-19 ure.

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Slovenska kulturna akcija

vabi na vokalni koncert treh solistov

Bernarda Fink - Marko Fink - Veronika Fink

na klavirju spremlja **Ivan Vombergar**

v soboto, 29. julija 2000, ob 20,30 uri v veliki dvorani Slovenske hiše.
Vstopnina \$ 5.-

NAŠ DOM

V soboto, 12. avgusta, ob 20.30 uri

SAN JUSTO

SLAVNOSTNI KONCERT

„Komorni zbor AVE“

pod vodstvom dirigenta Andraža Hauptmana
Vstopnina za koncert \$ 10,00

Po koncertu večerja - V predprodaji koncert in večerja \$ 15,00
Prijave na telefon: 4441-5528 ali 4652-0342

Vsi lepo vabljeni!

Vabilo slovenskim umetnikom

Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet se želita pokloniti spominu vseh slovenskih vzgojiteljev (učiteljc, učiteljev, katehetov, profesorjev), ki so delali na različnih področjih slovenskega šolstva v Argentini. V ta namen želita izvesti spominsko obeležje v prostorih Slovenske hiše v Buenos Airesu. Zato vabita vse slovenske likovne oblikovalce, da si zamislijo način uresničitve tega namena. Predlogi naj vsebujejo načrt, prostor in način izvedbe tega obeležja. To je lahko kip, relief, plošča, mozaik, slika, ali katerakoli druga likovna predstavitev v treh ali dveh dimenzijah.

Predloge pošljite v pisarno Zedinjene Slovenije najkasneje do 10. novembra tega leta. Prosimo, da se doda tudi približni proračun izvedbe, vključno umetniški honorar za načrtovanje.

Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet

ZEDINJENA SLOVENIJA SPOROČA,

da bo pisarna od 28. junija do 4. avgusta letos odprta od ponedeljka do petka samo od 14.00 do 19.00 ure.

Slovenija moja...

Nad. s 5. str.

živega srebra 144.828 ton ali okrog 13 % vse dosedanje svetovne proizvodnje, kar postavlja idrijski rudnik na drugo mesto, za španski Almaden. Zaradi zmanjšane uporabe živega srebra in s tem padca cen na svetovnem trgu so ga začeli leta 1988 postopoma zapirati.

Petstoletno rudarjenje je omogočilo razcvet rudarskega mesta Idrije.

Od leta 1575, v času ko je postal lastni avstrijske habsburške monarhije, je imel še poseben strateški in finančni pomen. Rudnik je bil vrhunsko kadrovsko in tehnično opremljen. Skupaj z rudnikom in mestom so se razvijali geologija in rudarstvo, pa tudi medicina dela. Ob rudniku se je kot dopolnilna dejavnost razvila domača umetniška obrt izdelovanje idrijskih čipk. Omogočil je razvoj kulturne in prosvetne dejavnosti, na kar kaže postavitev prvega gledališča na Kranjskem leta 1769 in prva slovenska realka leta 1901.

Mesto Idrija z okolico je čudovit spomenik naravne, tehnične in kulturne dediščine vreden podrobnega ogleda.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je 21. julija 2000 v 88. letu starosti zapustila naša draga mami, sestra, teta, babica in prababica, gospa

MARIJA MEŽNAR roj. RODE

Iskrena hvala msgr. dr. Juretu Rodetu za duhovno oporo v bolezni, dr. Alojziju Kukoviču za molitve ob krsti, župniku Franciju Šenku za darovano sv. mašo ob krsti; za pogrebno sv. mašo, molitve in govor ob grobu msgr. Jožetu Škerbcu, in vsem, ki so jo v njenem življenju imeli radi in se od nje poslovili.

Žalujoci:

hči **Marinka** por. **Rezelj** in družina
sinova **Janez** in **Tone** z družinama
brat **Ivan** in družina

nečak **msgr. dr. Jure Rode**

Štirinajst vnukov in sedemindvajset pravnukov ter ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Bariloche, Slovenija

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
Registro Nacional Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRAFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Obvestila

SOBOTA, 29. julija:

SKA: Vokalni koncert **Bernarde, Marka in Veronike Fink** ob spremljavi Ivana Vombergarja, ob 20.30 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 30. julija:

Praznovanje 80-letnice g. **Janeza Petka CM** v Slovenski vasi.

SOBOTA, 5. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 6. avgusta:

48. obletnica Hladnikovega doma - Društvo Slovenska vas s celodnevni programom.

NEDELJA, 13. avgusta:

Občni zbor **Mutuala SLOGE** ob 10. uri v prostorih Slovenske hiše.

SREDA, 16. avgusta:

Sanmartinska Zveza žena mati bo imela ob 16.30 uri sestanek z Ani Novak Provenzano o vrtnarstvu, nato ob 17.30 uri sledi redni sestanek.